

Doživeti Planik - ali kako predstaviti učencem naravo igrivo, inovativno, ustvarjalno ... drugače

Andreja Škvarč, Davor Krepfl, Andreja Slameršek

V prebujajočem jutru na Planiku, ravno ob času, ko so se skozi krošnje prebijali prvi sončni žarki, se je v daljavi zaslišalo veselo čebljanje prihajajočega razreda šolarjev. Od hoje ogreti so bili takoj po nekaj uvodnih stavkih dobrodošlice pripravljeni na prvo igro uganjevanja živali. V nasmejanem vzdušju ob uravnoteženi kombinaciji učenja in igre se je naravoslovno doživljajski dan zares pričel in se v tej smeri samo še utrjeval.

Gozd in drevesa smo učencem predstavili preko različnih aktivnosti, ki so bile nekatere bolj druge pa manj doživljajsko naravnane. Vodilo nas je, da predstavimo naravo na drugačen način, ki se bo zdel učencem bolj zanimiv. Zato smo na začetku povezali poznavanje narave s telesno aktivnostjo in igrivo skupinsko tekmovalnostjo. Na tak način smo spoznavali različne drevesne vrste, kar se je izkazalo za zelo uspešno. Krogotok energije v gozdu in prepletenost različnih delov narave med seboj smo spoznavali na primeru stoječega odmrlega drevesa, za katerega smo na koncu ugotovili, da je veliko manj mrtvo, kot smo na začetku mislili, da je. Eden od ciljev, ki smo si ga zadali še pred izvedbo naravoslovnih dni je bil, da učencem približamo gozd in naravo skozi vsa čutila in ne samo preko vida in razumevanja. V ta namen smo izvedli tudi nekaj iger in drugih, tudi umetniško obarvanih aktivnosti, ki so predstavile naravo in gozd še nekoliko drugače. Na koncu smo videli, da se je učencev najbolj dotaknil ravno ta pristop, ki ni temeljil na razlaganju, ampak na spontanem in izkustvenem spoznavanju narave – nekaj novega!!!

Ob potoku in na travniku smo se skušali vživeti v njihove majhne prebivalce, ugibali smo kje vse se skrivajo in kakšne »poklice« imajo. Nato smo si jih pobliže ogledali in se nismo mogli načuditi raznolikosti njihovih barv, oblik in načinov življenja. Nova spoznanja smo dodatno utrdili z gibalno ustvarjalno igro. Spoznali smo kako se tudi življenje v gozdu, na travniku in v potoku med seboj prepleta, kako je v naravi vse med seboj povezano. Tudi o vodi in mokriščih smo se pogovarjali in preko izdelave lastnega mokrišča skupaj odkrili njihov velik pomen.

Narava je vse dni sodelovala z nami. Dogovor s hribskimi urhi je uspel, nekoliko manj z rakom koščakom, ki ga ni bilo vedno doma. Zato pa nas je iznenada presenetil močvirski krešič, in še več, po našem večletnem iskanju so otroci v metuljnico ujeli celo travniškega postavneža in močvirskega cekinčka! Ptice so bile tiste, ki so s svojim oglašanjem z neverjetno lahkoto v trenutku pritegnile pozornost vseh učencev ter povzročile spontane trenutke popolne skupinske tišine. Orhideje so nas barvito spremljale ves čas, neverjetno, takoj po izvedbi zadnje delavnice pa odcvetele.

Za naravoslovni dan, ki je na terenu trajal dobre tri ure, se je bilo treba pripraviti temeljito. Vnaprej določiti poti in postanke, točke menjave, natančen časovni urnik, pripraviti vse materiale, še najbolj pomembno pa pred izvedbo dodobra spoznati prostor, da veš kaj vse lahko pokažeš in morebiti pričakuješ. Seveda brez presenečenj in improvizacije na licu mesta nikoli ni šlo. Vedno je dobro imeti še kakšno dejavnost ali igro na zalogi. Pa tudi dinamiko skupine je treba spremljati in nenehno sproti prirejati okvirno načrtani program.

Mentorji smo imeli hkrati opraviti tako z raznolikostjo narave kot z raznolikostjo otrok. Razlike v koncentraciji, živahnosti, posebnostih, značaju, kako vse spraviti na skupni imenovalac in vsem na

enako privlačen način predstaviti naravo? Razkrilo se je, da je skupni imenovalec navdušenje, poglobljeno čutenje in skupno čudenje nad vsem živim.

Na splošno nas je presenetil zelo dober odziv učencev in njihovih učiteljev, dobresedno nekatere aktivnosti se kar niso hotele nehati, tako da je ura zaključka prišla kar malo prehitro. Razšli smo se v prijetnem vzdušju s povabili in obljubami, da zadevo ponovimo.

Ob pogledu nazaj smo bili tako mentorji kot učitelji enotni, da takovrstnega izobraževanja in vzpostavljanja odnosa do narave v našem šolskem sistemu dandanes primanjkuje in da je v hitrem in od narave oddaljenem koraku sodobnega življenja, treba le še utrjevati in pogosteje izvajati tak način poučevanja o naravi - v naravi.

Naravoslovne dneve smo izvedli v okviru projekta WETMAN na projektnem območju Planik, v maju in juniju 2013, z učenci 6., 7. in 8. razredov OŠ Roje in OŠ Mengeš.

